

ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЯ ТЕРМІНООСВІТИ ЗДОБУВАЧІВ ДОРОЖНЬО-БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ ЯК ОДНА З УМОВ РЕЗУЛЬТАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Книшенко Наталія Петрівна

доцент кафедри українознавства ХНАДУ,

кандидат філологічних наук, доцент

e-mail: knishenko@meta.ua

Професіоналізація - це оволодіння якою-небудь професією як своїм постійним заняттям; перехід у ряди професіоналів [2, с. 332].

Сьогодні в усіх вишах України, які забезпечують підготовку студентів технічного профілю за напрямом «Будівництво та цивільна інженерія», зокрема таких спеціальностей, як «Автомобільні дороги та аеродроми», «Мости і транспортні тунелі», «Геодезія та землеустрій», викладання здійснюється державною мовою. Тому зростає необхідність формування високої мовної культури майбутніх фахівців, ознайомлення з нормами української літературної мови, опанування мови спеціальності й досконалого вивчення термінологічного інструментарію сучасних дорожньо-будівельних термінів і понять залежно від мети спілкування. Успіх вивчення студентами фундаментальних і професійно орієнтованих дисциплін значною мірою залежить від їхніх знань з мови спеціальності.

Дорожнє будівництво існує як окрема економічна галузь досить давно, тому необхідність вивчення цього шару лексики зумовлена суспільними потребами творення наукових галузевих метамов терміносистем на основі лексико-граматичного ресурсу української мови.

Лексикологи зазначають, що в межах спеціальної лексики термінологія різних галузей знання посідає центральне місце, причому обсяг такої лексики має тенденцію до максимального примноження. Констатована тенденція цілком

зрозуміла, оскільки роль науки й техніки в житті сучасного суспільства постійно зростає, у зв'язку з чим збільшуються й обсяги наукової інформації (адже не дарма сучасну цивілізацію прийнято кваліфікувати як інформаційну). Новітня цивілізація потребує швидкого оброблення та передавання інформації, що можливе лише за умови точного називання відповідних понять або явищ, а отже, за умови існування лексем, яким притаманна водночас і значеннева вузькість, і вичерпна сигніфікативна глибина. Саме завдяки таким ознакам спеціальних лексем можна ефективно й раціонально використовувати мову як засіб, за допомогою якого формуються, закріплюються та передаються людські знання.

Закономірним у межах лінгвістики стало виокремлення спеціальної галузі наукового пізнання – термінознавства як науки, орієнтованої на вивчення термінологічної (фахової) лексики.

Виокремлення термінознавства зумовлене не лише специфічністю пізнаваного предмета (термінологічної лексики), а й тим, що розв'язання антиномії між нормативним і дескриптивним підходом до терміна неможливі ні в рамках лінгвістики, ні в рамках логіки, а тільки в рамках такої науки або наукової дисципліни, у якій термін є основним предметом і де його суттєві ознаки можуть визначатися з необхідною повнотою завдяки використанню як лінгвістичного інструментарію, так і методів інших наук, зокрема логіки, семіотики, наукознавства, загальної теорії систем, інформатики тощо.

На думку багатьох дослідників, пріоритетами для сучасного українського термінознавства є такі: дослідити історію формування національних термінологічних систем і водночас виробити концептуальні засади термінотворення й терміновживання, виявити каркасні моменти системної організації термінів на рівні номінації та парадигматики, на функціональному рівні з'ясувати питання термінологізації та детермінологізації. Ці завдання, як видається, передусім орієнтовані на вивчення теоретичних основ для різноаспектного дослідження спеціальної лексики.

Важливістю вивчення будь-якої спеціальної лексики, зокрема й дорожнього будівництва, є те, що вона сприяє поліпшенню взаєморозуміння між фахівцями, а отже, в контексті специфіки досліджуваної нами галузі сприяє активному науковому обміну з відповідних питань, спрощує створення дорожньо-будівельної наукової й науково-технічної літератури.

Список використаних джерел:

1. Панько Т. І. Українське термінознавство : підручник / Т. І. Панько, І. М. Кочан, Г. П. Мацюк. – Львів : Світ, 1994. – 216 с.
2. Словник української мови : в 11-ти т. – К. : Наук. думка, 1970 – 1980.

ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЕВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ГЕОДЕЗІЇ ТА ЗЕМЛЕУСТРОЮ

Князь Тетяна Миколаївна

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри європейських мов ДБТУ
e-mail: knyaz_tm@ukr.net*

Сучасні вимоги до викладання навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» у закладах вищої освіти (ЗВО) активізують пошуки нових методів і прийомів, що забезпечують необхідні умови для оволодіння нормами сучасної української мови. У цьому аспекті важливого значення набуває вибір лінгводидактичного матеріалу, що мав би не лише високий навчальний потенціал, а й уможливив формування мовленнєвої компетентності як невід’ємної складової й обов’язкової ознаки освіченості та професіоналізму майбутніх фахівців з геодезії та землеустрою.